

εξώπολις

περιοδική έκδοση του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016 / ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

12

Θεσσαλικά Άγραφα
Οι χιονότρυπες της Μακεδονίας
Κάτω Όλυμπος
Το βασίλειο των μανιταριών
ΕΟΧΑ



περιεχόμενα

Τρεις ημέρες στα θεσσαλικά Άγραφα	4
Grossglockner, αυστριακές Άλπεις	6
Κατάβαση στις χιονότρυπες της Μακεδονίας	8
Εικονική περιήγηση στις κορυφές του Ολύμπου	12
ΕΟΧΑ - νέα δεδομένα για τα αθλήματα πάγου	16
Πρόγραμμα αναβάσεων 2016	17
Munti Smolikas	25
Τίτλοι τέλους για την υλοτομία στο Σέιχ Σου	26
Κάτω Όλυμπος - Το περιβάλλον των θεών	28
Ξενάγηση στο βασιλείο των μανιταριών	30

Χρήσιμες ιστοσελίδες

Παραθέτουμε μία σειρά από link που θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμα στον πεζοπόρο-ορειβάτη:
Η επίσημη ιστοσελίδα της ομοσπονδίας: www.eoos.gr
Η ιστοσελίδα του συλλόγου: www.eosthessalonikis.gr
Διαδρομές για GPS: www.hellaspath.gr
Αρχείο βουνών και άλλες δραστηριότητες: oreibasias.gr
Αναρριχητικές διαδρομές: <http://routes.gr>
Πεζοπορικές διαδρομές: www.pezoporoi.gr
Φωτογραφίες από φαράγγια, βουνά και σπήλαια: canyoning-caving.blogspot.gr
Διαδρομές ανά τον κόσμο: www.summitpost.org/route
Περί Ολύμπου: www.olympus-climbing.gr
Ορειβατικά άρθρα: hikingexperience.blogspot.gr

εξώπολις / τεύχος 11 / Ιανουάριος 2016

Περιοδική έκδοση του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

Υπεύθυνος έκδοσης Τερζίδης Τάσος

Υπεύθυνος ύλης Αριστείδης Ζάχαρης

Επιμέλεια ύλης Τασούλα Κυριακίδου

Τα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν πάντοτε τις απόψεις του συλλόγου.

Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης

Μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας και Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.)

Μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Χιονοδρομίας (Ε.Ο.Χ.)

Διεύθυνση Καρόλου Ντήλ 19, 546 23 Θεσσαλονίκη

Τηλέφωνα 2310 266928, 2310 240889 **Fax** 2310 27828

e-mail info@eosthessalonikis.gr

Ιστοσελίδα www.eosthessalonikis.gr

Τηλέφωνα καταφυγίων του ΕΟΣ-Θ

Καταφύγιο Σταυρού 23520 84100, 23520 82482

Καταφύγιο Σελίου 23310 49234

Καταφύγιο Γρίτσας 6972338348, 693228244

Φωτογραφία εξωφύλλου: Πάνος Καλογριδάκης

Η σύνθεση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Σ. Θεσσαλονίκης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΕΡΑΜΙΤΖΗΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΧΑΪΔΩ

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΧΑΤΖΗΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

ΕΙΔ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΓΙΛΕΚΗ ΦΙΛΙΩ

ΤΑΜΙΑΣ ΤΕΡΖΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΕΦΟΡΟΣ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΑΣ ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΦΟΡΟΣ ΟΡΕΙΒΑΣΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΜΟΣΧΟΣ

ΕΦΟΡΟΙ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ ΚΟΚΚΟΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΠΑΤΙΕΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τεχνική Επιτροπή Ορειβασίας (ΤΕΟ)

Τακτικά μέλη

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΜΟΣΧΟΣ

ΓΙΑΚΑΜΟΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΣΙΩΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ-ΧΡΗΣΤΟΣ

ΠΑΛΑΓΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΑΝΑ ΣΟΦΙΑ

Αναπληρωματικά μέλη

ΚΟΒΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΟΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τεχνική Επιτροπή Χιονοδρομίας (ΤΕΧ)

Τακτικά μέλη

ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΧΑΤΖΗΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ

ΠΑΝΤΑΖΙΕΒΙΤΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΑΓΓΙΩΡΗΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ

Αναπληρωματικά μέλη

ΣΤΟΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΓΛΥΜΙΤΣΑΣ ΣΠΥΡΟΣ

Πειθαρχικό Συμβούλιο

Τακτικά μέλη

ΜΠΑΜΠΑΤΖΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

ΤΕΡΚΕΝΛΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Αναπληρωματικά μέλη

ΣΟΛΕΜΕΤΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

editorial

Μια χρονιά δύσκολη για όλους έφτασε στο τέλος. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε ο ΕΟΣ Θεσσαλονίκης συνέχισε να υπηρετεί το σκοπό και τις αξίες του. Συνέχισε να οργανώνει δραστηριότητες που φέρνουν τα μέλη και τους φίλους του κοντά στο βουνό και τη φύση, όμως δεν έμεινε σ' αυτό. Όταν χρειάστηκε, μερίμνησε για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ετσι, σε συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Σέιχ Σου, έκανε παρέμβαση στο Δασαρχείο Θεσσαλονίκης προκειμένου να σταματήσει η υλοτομία που βρισκόταν σε εξέλιξη σε διάφορα σημεία του περιαστικού μας δάσους, και που σύμφωνα με ενδείξεις και μαρτυρίες δεν τηρούσε τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Η υλοτομία διακόπηκε, αλλά θα πρέπει να έχουμε τον νου μας για παρόμοια περιστατικά. Επίσης ο σύλλογός μας συμμετείχε στη διαμόρφωση πρότασης για τη διαχείριση του ορεινού όγκου του Ολύμπου. Η πρόταση κατατέθηκε στον φορέα διαχείρισης και σκοπό έχει την αποτελεσματικότερη προστασία του μυθικού βουνού.

Ανάμεσα στις δραστηριότητες που θα ξεχωρίζα τη χρονιά που πέρασε είναι η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου να διαθέσει χρήματα για την αγορά τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης, αλλά και η συγκέντρωση από δεκάδες μέλη μας παρόμοιων ειδών, που μέσω του Ερυθρού Σταυρού προωθήθηκαν στην Ειδομένη προς ανακούφιση των προσφύγων.

Σημαντικό γεγονός αποτελεί και η ολοκλήρωση της μίσθωσης των καταφυγίων του συλλόγου για τα επόμενα χρόνια με ιδιαίτερα επωφελείς όρους. Επίσης σε τελικό στάδιο είναι η –μετά από πολύχρονες προσπάθειες– τακτοποίηση και οριστική νομιμοποίηση του καταφυγίου μας στη θέση Σταυρός στον Ολυμπο, αλλά και του προπονητικού μας κέντρου στη Γρίτσα.

Το 2016 μας βρήκε δραστήριους και οργανωμένους όσο ποτέ! Ωστόσο, η εξέλιξη και η βελτίωση είναι διαρκές ζητούμενο. Μαθαίνοντας από την εμπειρία αλλά και τα λάθη μας, συνεχίζουμε με μεθοδικότητα και ομαδικό πνεύμα για να κάνουμε τα επόμενα βήματα.



Του Οδυσεία Κεραμιτζή, προέδρου του ΕΟΣ-Θ.



Σέλι

Ορεινό καταφύγιο του
ΕΟΣ Θεσσαλονίκης

24 χλμ. από την πόλη της Βέροιας,
95 χλμ. από το κέντρο της Θεσσαλονίκης,
στη βάση του χιονοδρομικού κέντρου.

Πλήρως ανακαινισμένο, με σεβασμό
στο τοπίο και την τοπική αρχιτεκτονική.

Απολαύστε τον καφέ, τη σοκολάτα, το τσάι
ή το ποτό σας, αλλά και την κουζίνα του,
όλα με αγνά τοπικά προϊόντα.

Τηλ. για κρατήσεις - πληροφορίες
2331049019, 6983583609

Τρεις ημέρες στα Θεσσαλικά Άγραφα

Μία θάλασσα
από βουνά
απλώνεται σε
180 μίρες,
βρισκόμαστε
στη μέση της
ραχοκοκκαλιάς
της Ελλάδας.

Τα Άγραφα αποτελούν έναν από τους πιο ενδιαφέροντες ορεινούς όγκους στην Ελλάδα. Διακρίνονται σε θεσσαλικά και ευρυτανικά, ή σε βόρεια, δυτικά και ανατολικά Άγραφα. Περιλαμβάνουν πληθώρα κορυφών (7 άνω των 2.000 μ. και πολλές πάνω από 1.900 μ.), σε ένα έντονο ανάγλυφο με φαράγγια, ποτάμια, δάση και ορθοπλαγιές.

Δυσπρόσιτα μέρη, πήραν την ονομασία τους, σύμφωνα με μία διαδεδομένη προφορική παράδοση, εξαιτίας της αδυναμίας των αρχών να εισπράξουν φόρους, οπότε διέγραψαν την περιοχή από τους φορολογικούς καταλόγους (Βυζάντιο, τουρκοκρατία).

Ο ΕΟΣ Θεσσαλονίκης επισκέφθηκε τα θεσσαλικά Άγραφα το τριήμερο 24-25-26 Οκτωβρίου 2015 και έμεινε στο ορειβατικό καταφύγιο Αγράφων στα 1.500 μ. υψόμετρο, σε μία ιδιαίτερα όμορφη τοποθεσία. Κάποιοι επέλεξαν για τη διαμονή τους το γειτονικό χωριό Νεραίδα, πάνω από τη λίμνη Πλαστήρα.

1η μέρα. Το πρόγραμμα περιλάμβανε ανάβαση στην κορυφή Μπορλέρο (2.094 μ.) πάνω από τα Βραγγιανά Ευρυτανίας. Ο καιρός ωστόσο είχε διαφορετική άποψη και, με τα σύννεφα να έχουν κάτσει στα βουνά, έγινε αναπροσαρμογή του προγράμματος. Η διαδρομή που αποφασίστηκε τελικά κινήθηκε σε χαμηλότερο υψόμετρο και ήταν διάσχιση από τη μονή Σπηλιώτισσας στην κορυφή Καραμανώλη με κατάληξη στο ορειβατικό καταφύγιο Αγράφων.

2η μέρα: Ο στόχος τη δεύτερη μέρα ήταν η κορυφή Βουτσικάκι στα 2.145 μ. Εκκίνηση νωρίς το πρωί από το καταφύγιο των Αγράφων με κλειστό καιρό. Η διαδρομή περνάει από τα lift και ανηφορίζει σε πλαγιά για την κορυφή Τέμπλα στα 1.800 μ. Ενώ για πρώτη φορά είδαμε λίγο ήλιο στην αρχή της πεζοπορίας, σύντομα το σύννεφο έκατσε πάνω μας και η ορατότητα έγινε ελάχιστη. Η συνέχεια από εκεί μέχρι το διάσελο, πριν από τις τελικές ανηφορές, έγινε με μικρή

Στάση πριν από την τελική ανάβαση για Βουτσικάκι.



ορατότητα. Κάπου εκεί ο καιρός άρχισε να ανοίγει και πάλι, ενώ κάποια σύννεφα ήταν πλέον χαμηλότερα από εμάς. Το τελικό κομμάτι έγινε σε ιδανικές συνθήκες, ενώ η θέα από την κορυφή αποζημίωσε και τον πιο απαιτητικό. Μία θάλασσα από βουνά απλώνεται σε 180 μίλλες, βρισκόμαστε στη μέση της ραχοκοκκαλιάς της Ελλάδας. Η κατάβαση έγινε από τα ίδια, μέχρι ένα διάσελο πριν την Τέμπλα. Εκεί μία ομάδα γύρισε όπως είχε έρθει, ενώ η άλλη από έναν χωματόδρομο που κυκλώνει το βουνό και καταλήγει κι αυτός στο καταφύγιο. Το μεσημέρι η ομάδα ήταν πίσω, σε μία ηλιόλουστη πλέον μέρα, οπότε είχε κάμποσο χρόνο για φαγητό και ξεκούραση. Την επόμενη μέρα μας περίμενε ανάβαση στην κορυφή της Καράβας, την ψηλότερη των Αγράφων.

3η μέρα: Άλλο ένα αρκετά πρωινό ξύπνημα και, μετά το απαραίτητο πρωινό η ομάδα αποχαιρέτησε το καταφύγιο Αγράφων και κινήθηκε με το λεωφορείο προς τον αυχένα του Τύμπανου, στην ορεινή Αργιθέα. Μετά από μιάμιση ώρα φτάσαμε στον προορισμό μας, σε ένα διάσελο στα 1.500 μ. Ο καιρός σύμμαχος εξαρχής αυτή τη φορά. Η πεζοπορία ξεκίνησε σε χωματόδρομο και μετά από μία ώρα τον αφήσαμε και αρχίσαμε να ανηφορίζουμε. Σχετικά σύντομα φτάσαμε σε μία εποχική λίμνη-λούτσα κάτω από την κορυφή της Καράβας. Διακρίναμε ξεκάθαρα πλέον την

τελική ανηφόρα στην πλαγιά της κορυφής. Από εκεί χρειάστηκε άλλη μία ώρα καλής ανηφόρας και φτάσαμε στην ψηλότερη κορυφή των Αγράφων, στα 2.184 μ. υψόμετρο. Αυτό που αξίζει να αναφερθεί ωστόσο είναι ότι η συγκεκριμένη κορυφή δίνει εξαιρετική θέα στα ελληνικά βουνά με αμέτρητες κορυφές να απλώνονται τριγύρω. Βλέπουμε τα υπόλοιπα Άγραφα, Αυγό-Κόζιακα-Τριγγιά, Κακαρδίτσα-Τζουμέρκα-Περιστέρι, ενώ πιο βόρεια Τύμφη με Σμόλικα, ανατολικά Όλυμπο-Κίσσαβο-Πήλιο και νοτιότερα τα βουνά της Στερεάς και λίγο από Πελοπόννησο. Στην επιστροφή, μετά τη λίμνη η ομάδα ακολούθησε διαφορετική πορεία πατώντας και στην κορυφή "Κουλκουτσάρι" (2.016 μ.), για να καταλήξει και πάλι στον χωματόδρομο απ' όπου αρχικά ξεκίνησε και από εκεί στον αυχένα του Τύμπανου.

Η επιστροφή περιλάμβανε στάση στα Μεγάλα Καλύβια για φαγητό με την παραγγελία να έχει γίνει από το πρωί στο λεωφορείο για την ταχύτερη εξυπηρέτησή μας! Έτσι είναι όταν υπάρχει οργάνωση! Γενικά πολύ καλός και ο συντονισμός της εξόρμησης, ενώ άξια αναφοράς είναι και η παρουσία του κυρίου Πέτρου, μέλους του ΣΠΟΡ Τρικάλων και γνώστη των βουνών της περιοχής, που μας συνόδευσε στο βουνό.

Αριστέιδης Ζάχαρης



Θέα από το Βουτσικάκι.

Οι κορυφές Καζάρμα και Βουτσικάκι απο Καράβα.



Grossglockner, αυστριακές Άλπεις Δύσκολο να το προφέρεις, απόλαυση να το ανέβεις

Στις 23-24 Ιουλίου 2015 πραγματοποιήθηκε ανάβαση στην υψηλότερη κορυφή των αυστριακών Άλπεων, στο Grossglockner. Η εξόρμηση διοργανώθηκε από τον ΣΕΟ Θεσσαλονίκης, ενώ συμμετείχε στην ανάβαση το μέλος του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης Γιώτα Φατούρου.

Η προσέγγιση της κορυφής πραγματοποιήθηκε από την κλασική ανάβαση, ξεκινώντας από υψόμετρο 1.920 μ., με ενδιάμεση διανυκτέρευση σε καταφύγιο στα 3.454 μ. Από το καταφύγιο και μετά, η ανάβαση γίνεται αρκετά τεχνική, απαιτεί δέσιμο σε σχοινοσυντροφιές και περιλαμβάνει

διάσχιση παγετώνων. Ακολουθεί βράχινο κομμάτι μέχρι την κορυφή στα 3.798 μ., που περιλαμβάνει παράλληλη κίνηση σε «χτένια» και εκτεθειμένα κομμάτια, όπου και απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή, λόγω και του συνωστισμού πολλών σχοινοσυντροφιών.

Η δυσκολία της ανάβασης αξιολογείται σε PD+ (UIAA II / 40°).

Ο καιρός ήταν ευνοϊκός και η θέα 360° από την κορυφή αντάμειβε την κούραση!

Κείμενο - φωτογραφίες: Γιώτα Φατούρου

Η κορυφή και ο πρώτος παγετώνας.





Στην κορυφή.

Το τεχνικό κομμάτι για κορυφή, οι πύργοι.



Στην κόψη.

Κατάβαση στις χιονότρυπες της Μακεδονίας

Η Ελλάδα είναι μία χώρα με χιλιάδες σπήλαια, τα οποία ταξινομούνται σε διάφορες κατηγορίες. Μία από αυτές είναι τα κατακόρυφα σπήλαια (βάραθρα), με τις χιονότρυπες να ανήκουν εκεί. Η ιδιαιτερότητα, ωστόσο, που τις κάνει να ξεχωρίζουν από τα άλλα βάραθρα, είναι ότι βρίσκονται σε μεγάλο υψόμετρο και μέσα τους κρύβουν χιόνι και πάγο. Στη χώρα μας χιονότρυπες υπάρχουν στην Κρήτη (Λευκά όρη), στον Παρνασσό, στον Όλυμπο, στη Μακεδονία και πιθανώς στην Πίνδο.

Στο παρακάτω άρθρο θα ασχοληθούμε με αυτές της Μακεδονίας και μπόνους τη χιονότρυπα του Ολύμπου!

Θα ξεκινήσουμε με την πιο διάσημη, αυτή του Φαλακρού, λόγω της θέσης και του μεγέθους της, αλλά και λόγω της εύκολης πρόσβασης που έχει. Βρίσκεται σε υψόμετρο 2.100 μ. δίπλα από τις πίστες του χιονοδρομικού κέντρου και κοντά στο πάνω σαλέ, που δίνει ωραία θέα προς αυτήν. Πρόκειται για καταβόθρα που κατέρρευσε η οροφή της. Η δράση του νερού και του πάγου δι-

άβρωσαν το μάρμαρο και αποκάλυψαν το σπήλαιο. Η διάμετρος της χιονότρυπας επάνω είναι 70 μέτρα, ενώ στον πάτο της το άνοιγμα φτάνει στα 20 μέτρα, τα οποία είναι καλυμμένα με χιόνι και πάγο. Με τεχνική μονού σχοινού και γνώσεις σπηλαιολογίας θα χρειαστούν 60 μέτρα κατάβασης μέχρι να πατήσει κανείς το παχύ στρώμα του πάγου. Το πραγματικό σπήλαιο ωστόσο τώρα αρχίζει! Στα τέλη του καλοκαιριού ή το φθινόπωρο μπορεί υπό συνθήκες να είναι ανοιχτή μία συνέχεια στον κάτω κόσμο της χιονότρυπας. Ένα τούνελ 15 κατακόρυφων μέτρων ανάμεσα σε χιόνι και πάγο μας οδηγεί σε έναν σκοτεινό πλέον και μεγάλο σε διαστάσεις θάλαμο. Υπάρχει έντονη σταγονοροή, διάκοσμος στα τοιχώματα και φυσικά πάγος στο δάπεδο, ενώ το ύψος της οροφής είναι στα 40 μέτρα περίπου! Βρισκόμαστε στα -85 μέτρα, ενώ υπάρχει συνέχεια που σταματάει στα -105 μ. Το κομμάτι αυτό του σπηλαιού θα το χαρακτηρίζαμε και ως στατικό παγοσπήλαιο.

Μενοίκιο, rapel σε πάγο.



Στο Μενοίκιο βρίσκεται η 2η χιονότρυπα στα 1.650 μ. υψόμετρο, σχετικά κοντά στην ψηλότερη κορυφή του βουνού, σε ένα έντονα καρστικοποιημένο περιβάλλον γεμάτο δολίνες. Διανοίγεται σε μάρμαρο και αυτό της γεωτεκτονικής μάζας της Ροδόπης. Το σπήλαιο «πατώθηκε» το 2013 και αποδείχθηκε το βαθύτερο της Μακεδονίας στα -166 μέτρα. Το μέγιστο άνοιγμα της εισόδου είναι στα 10 μέτρα και η κάθοδος σε αυτό προϋποθέτει αρκετές αλλαγές στο σχοινί για αποφυγή τριβών. Επίσης, στο βάραθρο κατοικούν και κοράκια, που δείχνουν να ενοχλούνται από την παρουσία των σπηλαιολόγων. Ιδιαίτερα κρύο και τεχνικό σπήλαιο, με τη θερμοκρασία να είναι στους 2ο βαθμούς κελσίου, δεν αφήνει τον επισκέπτη να κάτσει πολλή ώρα στο εσωτερικό του. Μικρή είναι η παρουσία διάκοσμου με έντονη τη διάβρωση στο πέτρωμα από το νερό. Στα

-40 υπάρχει μικρό πατάρι και το σπήλαιο συνεχίζει για μερικά μέτρα σε πλαγιά πάγου. Στη συνέχεια ο πάγος απουσιάζει και οι αλλαγές συνεχίζονται. Στον πάτο βρέθηκε πλαστικό μπουκάλι με μήνυμα από κάποιον που προσδοκούσε ότι η χιονότρυπα συνδέεται με την πηγή στον Άγιο Ιωάννη Σερρών!

Τέλος η χιονότρυπα του Ολύμπου βρίσκεται στα Ζωνάρια, σε υψόμετρο 2.600 μ. Είναι ορατή από το καταφύγιο του Κάκαλου, στο Οροπέδιο των Μουσών. Φυσικά κρύβει και αυτή μόνιμο χιόνι στο εσωτερικό της, το πάχος του οποίου ξεπερνά τα 15 μέτρα. Έχει βάθος 26 μέτρα και διανοίγεται στους ασβεστόλιθους του Ολύμπου. Στον θάλαμο που βρίσκεται στον πάτο υπάρχει μικρή οπή, από την οποία εξέρχεται αέρας. Συνήθως αυτό υποδηλώνει την παρουσία θαλάμων και συνέχεια για το σπήλαιο. Παρ' όλα αυτά, η συ-

Φαλακρό: αριστερά, άποψη της τρύπας από τον πάτο. Δεξιά, η αρχή της κατάβασης.



Κατάβαση
στη χιονότρυπα
του Ολύμπου.



- > Οργανωμένες Αεροπορικές, Οδικές & Ακτοπλοϊκές εκδρομές
- > Ταξίδια για μεμονωμένους
- > Εκδόσεις Αεροπορικών & Ακτοπλοϊκών Εισιτηρίων
- > Κρατήσεις Ξενοδοχείων
- > Μεγάλος στόλος πολυτελών λεωφορείων



ταξιδεύουμε μαζί...
παντού!

ZORPIDIS
travel services

ένα ταξίδι για τον καθένα!

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ | Εγνατία 76 • τηλ.: 2310 244.400
Μπιροπόλεως 24 • τηλ.: 2310 231.168-70
Mediterranean Cosmos • τηλ.: 2310 476.880, 2310 473.608
Πόντου 41 - Καλαμαριά • τηλ.: 2310 459.877
Αμπελοκήπων 51, Περαία • τηλ.: 23920 21.931,3
Καπετάν Χάψα 43, Θέρμη • τηλ.: 2310 461.166
Κ. Καραμανλή 50, Διυβατό • τηλ.: 2310 784.897
ΝΕΟ Λεωφ. Παπανικολάου 150, Πεύκα • τηλ.: 2314 002.296
ΑΘΗΝΑ | Μιτροπόλεως 5, Αθήνα • τηλ.: 210 32 500 64

My ticket® www.myticket.travel

www.zorpidis.gr

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 801 11 200 100



νέχεια είναι αδύνατη για τον σπηλαιολόγο, αφού η οπή χρειάζεται διάνοιξη.

Σύντομα ιστορικά εξερεύνησης

Χιονότρυπα Φαλακρού: Στη χιονότρυπα έχουν κατέβει Βούλγαροι και Γάλλοι σπηλαιολόγοι. Το 2007, μετά από υπόδειξη του Ν. Διάφα, δύο μέλη του ΣΟΚ, ο Λ. Μακροστέργιος και ο Σ. Μονάχας θα εξερευνήσουν το παγοσπήλαιο μπαίνοντας στον μεγάλο θάλαμο. Ο Μακροστέργιος θα οργανώσει και άλλες αποστολές εξερευνώντας και χαρτογραφώντας.

Χιονότρυπα Μενοίκιου: Πολυετή έρευνα για τα σπήλαια του Μενοίκιου έκανε στη διατριβή του ο σπηλαιολόγος Χ. Πέννος. Μετά από υπόδειξη ορειβάτη για τη χιονότρυπα, ξεκίνησε μία προσπάθεια εξερεύνησης του βαράθρου, οργανώνοντας αποστολές, και το 2013 η χαρτογράφηση θα σταματήσει στα -166 μ., που έμελε να είναι και το βαθύτερο της Μακεδονίας μέχρι στιγμής.

Χιονότρυπα Ολύμπου: Ελάχιστες σπηλαιολογικές αποστολές έχουν γίνει στην περιοχή των κορυφών του Ολύμπου. Οι σύλλογοι που οργάνωσαν κάτι τέτοιο ήταν ο ΣΠΕΛΕΟ, ο ΦΟΣ το 2006 (που βρήκε τη χιονότρυπα γεμάτη χιόνι) και ο Πρωτέας το 2011, με υπεύθυνο τον Μ. Βαξεβανόπουλο. Τα μέλη της αποστολής κατέβηκαν και χαρτογράφησαν τη χιονότρυπα.

Ζάχαρης Αριστείδης
μέλος του ΕΟΣΘ και της σπηλαιολογίας
Θεσσαλονίκης «Πρωτέας»

Πηγές

Geology and morphology of the Chionotrypa Cave, Mt Falakro- G. Lazaridis & L. Makrostergios
Landscape evolution of Menoikio mountain, Christos Pennos Έκθεση αποστολής, Όλυμπος 2011, Σπηλαιολογία Θεσσαλονίκης Πρωτέας
Internet: proteascave.com canyoning-caving.blogspot.gr>σπήλαια>χιονότρυπα Φαλακρού

www. 2917.gr

... εξοπλίζει συμβουλεύει

τους λάτρεις των ορεινών δραστηριοτήτων, της φύσης, αλλά και αυτούς που απλά αγαπούν το σπορ ντύσιμο.

MOUNTAINEERING • CLIMBING • RUNNING

THE NORTH FACE, odlo, Marmot, SALOMON, BUFF, FJALL RAVEN, LA SPORTIVA, KEEN, HARP, Lowe alpine, TEVA

• κατάστημα **2917**
Παπάφη 170, Κ. Τούμπα,
Τηλ.: 2310 914654

• κατάστημα **OUTLET**
(έναντι του ήδη υπάρχοντος)
Παπάφη 185, Κ. Τούμπα,
Τηλ.: 2315 501403

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Μια εικονική περιήγηση στις ψηλότερες κορυφές του Ολύμπου

Ένα απολαυστικό νοερό ταξίδι για τους λάτρεις της φύσης, της περιπέτειας, της ιστορίας, του πολιτισμού, του αθλητισμού, του τουρισμού, της φωτογραφίας και της Ελλάδας.

Το project Mount Olympus Summits 360° είναι μια προσπάθεια του φωτογράφου Μπάμπη Γκιριτζιώτη να δημιουργήσει μια εικονική περιήγηση, φωτογραφίζοντας και παρουσιάζοντας τη θέα από τις 55 ψηλότερες κορυφές του Ολύμπου, οι οποίες βρίσκονται ΣΕ υψόμετρο πάνω από τα 2.000 μ.

Η καταγραφή των κορυφών και η αποτύπωσή τους ξεκίνησε από τον Σεπτέμβριο του 2015. Η διαδικασία απεικόνισης σε 360° απαιτεί πάνω από 50 αναβάσεις στις κορυφές του Ολύμπου, τουλάχιστον 200 ημέρες διαμονής στο βουνό, ενώ αναμένεται να διαρκέσει πάνω από 12 μήνες.

Μέσα από τη σελίδα www.mountolympussummits.com ο επισκέπτης θα μπορεί να περιηγηθεί κορυφή προς κορυφή και να απολαύσει τη

θέα από το ψηλότερο βουνό-σύμβολο της Ελλάδας. Η ιστοσελίδα θα περιλαμβάνει επίσης πλούσιο φωτογραφικό υλικό, βίντεο 360°, time lapse, εμπειρίες του φωτογράφου από τις αναβάσεις του καθώς και χρήσιμες πληροφορίες για το βουνό των θεών. Παράλληλα θα υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης της πορείας του project μέσα από το blog της σελίδας, από τα social media αλλά και από την επίσημη σελίδα του Visit Greece.

Σκοπός είναι να παρουσιαστούν γνωστές και άγνωστες για πολλούς μορφές του Ολύμπου και να δοθεί η ευκαιρία στους επισκέπτες να γνωρίσουν την ορεινή πλευρά της Ελλάδας, καθώς η άγρια ομορφιά του βουνού αυτού αποτελεί πόλο έλξης για έναν ολοένα αυξανόμενο αριθμό επι-



σκεπτών, τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό. Η παρουσίαση του Mount Olympus Summits 360° θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια των παράλληλων δράσεων του Adventure Film Festival στις 31 Οκτώβρη και 1 Νοέμβρη, όπου οι επισκέπτες, μέσα από μια ενδιαφέρουσα έκθεση φωτογραφίας, θα έχουν την ευκαιρία να απολαύ-

σουν εντυπωσιακές όψεις του Ολύμπου, ενώ θα ζήσουν μια πρωτόγνωρη εμπειρία παρακολουθώντας τα πρώτα βίντεο 360°.

Ένα απολαυστικό νοερό ταξίδι για τους λάτρεις της φύσης, της περιπέτειας, της ιστορίας, του πολιτισμού, του αθλητισμού, του τουρισμού, της φωτογραφίας και της Ελλάδας.



Μανώλας Εμμανουήλ

Ηλεκτρικά Έργα | Σχέδια ΔΕΗ

Ανακαινίσεις Καταστημάτων | Κατοικιών | Επαγγελματικών χώρων
Θυροπλέφωνα | Θυροτηλεοράσεις
Επίγειες και Δορυφορικές κεραίες
Βλάβες ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων

Αγ. Δημητρίου 133, Θεσσαλονίκη
 Πλαγιάρι Θεσσαλονίκης t 23920 65558
 m 6944751093
 e manolas.emanouil@gmail.com

29ος Ορειβατικός Μαραθώνιος Ολύμπου

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 6 Σεπτεμβρίου 2015 για 29η φορά ο Ορειβατικός Μαραθώνιος Ολύμπου, ο πρώτος και πιο ιστορικός αγώνας trail running στην Ελλάδα. Δήλωσαν συμμετοχή 391 αθλητές, εκκίνησαν οι 341, από τους οποίους τερμάτισαν οι 305. Το απόλυτο ρεκόρ του 27ου, με χρόνο 03:57:49, δεν μπόρεσε να το ξεπεράσει κανείς αθλητής, ούτε και φέτος.

Είχαν στηθεί οκτώ σταθμοί τροφοδοσίας, που στελεχώθηκαν με 120 εθελοντές, μέλη του συλλόγου, οι οποίοι έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό για την εξυπηρέτηση και την ασφάλεια των αθλητών.

Η διοργάνωση γίνεται κάθε χρόνο με την πολύτιμη υποστήριξη της Ελληνικής Ένωσης Έρευνας & Διάσωσης (ΕΕΕΔ). Σαράντα μέλη της ΕΕΕΔ διασκορπίστηκαν στους σταθμούς τροφοδοσίας και στον τερματισμό, με τον σημαντικό ρόλο της υγειονομικής φροντίδας όσων αθλητών τη χρειάστηκαν. Ο αγώνας υποστηρίζεται από τον Δήμο ΔΙΟΥ-ΟΛΥΜΠΟΥ. Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου αδειοδότησε θετικά για τη διενέργεια του αγώνα.

Βάση αλλά και αξία του αγώνα είναι ο εθελοντισμός και ο ΕΟΣ Θεσσαλονίκης με τη διοργάνωση του μαραθωνίου προσπαθεί να δια-

δώσει την αγάπη και το σεβασμό για τη φύση. Όσοι θέλουν να συμμετάσχουν είτε ως αγωνιζόμενοι είτε ως εθελοντές θα βρουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης www.eosthessalonikis.gr και στην ιστοσελίδα του αγώνα www.olympros-marathon.gr.

Το 2016 ο αγώνας συμπληρώνει 30 χρόνια ζωής. Σας περιμένουμε για μία ακόμα χρονιά για να νιώσουμε τη χαρά του ορειβατικού αθλητικού πνεύματος.

Αποτελέσματα

Άνδρες

- 1ος ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΘΩΜΑΣ με 04:15:33
- 2ος ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ με 04:18:03
- 3ος ΝΟΥΛΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ με 04:21:47

Γυναίκες

- 1η ΣΕΚΟΣΚΑ ΚΑΤΑΡΖΥΝΑ ΑΝΝΑ με 04:55:34
- 2η ΜΠΟΓΙΑΤΖΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ με 05:09:50
- 3η ΡΕΠΣΕΝΚΟ ΛΟΡΑ με 05:33:46

Άνω των 55 ετών

- 1ος ΤΣΙΑΡΓΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ με 05:43:50
- 2ος ΠΑΡΙΖΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ με 05:57:04
- 3ος RYDER NIGEL με 06:02:18

Νεότερος αθλητής

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, 22 ετών με 08:08:44.





30 ΧΡΟΝΙΑ

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΟΛΥΜΠΟΥ

1986 - 2016



4.000 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΘΛΗΤΩΝ

1.100 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ ΟΡΕΙΝΟΥ ΤΡΕΞΙΜΑΤΟΣ

300 ΩΡΕΣ ΑΓΩΝΑ

2.000 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Η ΕΟΧΑ και τα νέα δεδομένα για τα αθλήματα του πάγου

«Η Ελληνική Ομοσπονδία της Χιονοδρομίας κλήθηκε σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο να πάρει υπό την αιγίδα της την ελληνική παγοδρομία και να διαμορφώσει κατάλληλες νέες συνθήκες, προκειμένου το άθλημα να ξαναβρεί τον δρόμο του. Στις 29/11/2013 και 23/05/2014 το Υπουργείο Πολιτισμού – Αθλητισμού αποφασίζει την άρση της ειδικής αθλητικής αναγνώρισης της Ομοσπονδίας Παγοδρομιών και υπαγωγή των αθλημάτων της στην Ε.Ο.Χ., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Κατόπιν αυτού στις 1/2/2014 η Ε.Ο.Χ. συγκαλεί Γ.Σ. η οποία αποφασίζει την τροποποίηση του καταστατικού της και την ένταξη όλων των αθλημάτων του Πάγου στις δραστηριότητές της. (Καλλιτεχνικό Πατινάζ, Κέρλιγκ, Πατινάζ ταχύτητας, Χόκεϊ επί πάγου και In line, Λούτζ, Σκέλετον, και Μπομπσλέϊ.) Αργότερα, στις 1/11/2014, η Ε.Ο.Χ. συγκαλεί Γ.Σ., η οποία αποφασίζει την αλλαγή της επωνυμίας της από Ε.Ο.Χ. σε ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ. Ενημερώνονται όλοι οι σύλλογοι που καλλιεργούν τα αθλήματα του πάγου, για τα τεκταινόμενα και προσκαλούνται για την εγγραφή τους στην Ε.Ο.Χ.Α. Μέχρι σήμερα έχουν κατατεθεί από 10 συλλόγους τα καταστατικά με τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την εγγραφή τους στην Ε.Ο.Χ.Α.

Παράλληλα υποβλήθηκαν από την Ε.Ο.Χ.Α.

Ο αντιπρόεδρος της Ε.Ο.Χ.Α. και υπεύθυνος της Επιτροπής Παγοδρομιών Γιώργος Σμυρναίος, μίλησε στο ΕΞΩΠΟΛΙΣ.



πλήρεις φάκελοι στις Παγκόσμιες Ομοσπονδίες του Κέρλιγκ, του Καλλιτεχνικού Πατινάζ και του Χόκεϊ επί Πάγου για την εγγραφή της Ομοσπονδίας σε αυτές. Στις 10/09/2015 λήφθηκε θετική απόφαση της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κέρλιγκ για την εγγραφή μας. Στις 11/10/2015 συγκροτήθηκε επιτροπή Παγοδρομιών, με επικεφαλής τον αντιπρόεδρο της Ε.Ο.Χ.Α. Γιώργο Σμυρναίο, η οποία ξεκίνησε την οργάνωση των αθλημάτων, τον προγραμματισμό και τη διεξαγωγή αγωνιστικών εκδηλώσεων.

Στις 18/10/2015 λήφθηκε θετική απόφαση της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Καλλιτεχνικού Πατινάζ (ISU) για την εγγραφή μας ως μέλους. Αναμένουμε απόφαση της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Χόκεϊ επί Πάγου. Η Επιτροπή Παγοδρομιών συνέταξε αγωνιστικούς κανονισμούς για το Καλλιτεχνικό Πατινάζ και το Χόκεϊ επί Πάγου, οι οποίοι εγκρίθηκαν στις 24/10/2015 από τη Γενική Συνέλευση της Ε.Ο.Χ.Α. και υποβλήθηκαν προς έγκριση στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Η Επιτροπή Παγοδρομιών επισκέφθηκε όλα τα λειτουργούντα στην Ελλάδα παγοδρόμια, όπως επίσης τα παγοδρόμια στη Σόφια της Βουλγαρίας, για τον έλεγχο της δυνατότητας τέλεσης αγώνων. Η Ε.Ο.Χ.Α. συνέταξε, εκτύπωσε και απέστειλε στους εγγεγραμμένους συλλόγους νέα αθλητικά δελτία υγείας. Ήδη άρχισαν να πραγματοποιούνται διασυλλογικοί αγώνες In line Χόκεϊ στη Θεσσαλονίκη και Χόκεϊ επί Πάγου στη Βουλγαρία. Εντός των ημερών κατατίθεται από την Επιτροπή Παγοδρομιών στο Δ.Σ. της Ε.Ο.Χ.Α. το πρόγραμμα των αγωνιστικών εκδηλώσεων για το 2016.

Σαν Ομοσπονδία πλέον όλων των χειμερινών αθλημάτων, θέλουμε να διαβεβαιώσουμε την αθλητική οικογένεια της Παγοδρομίας, ότι τα αθλήματά της θα λειτουργήσουν και πάλι σωστά, έτσι ώστε τα σωματεία αλλά κυρίως οι αθλητές να βρουν τον δρόμο τους, μέσα από ένα νέο και σωστά δομημένο περιβάλλον.

Καλούμε λοιπόν όσα σωματεία ενδιαφέρονται να συμπεριληφθούν στο αγωνιστικό καλεντάρι του 2016, να επιταχύνουν την εγγραφή τους».

Πρόγραμμα αναβάσεων 2016



ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τετάρτη 24 Φεβρουαρίου

Παρουσίαση σακιδίου ημέρας με τον Βασίλη Αλεξάνδρου στις 8.30 μμ στα γραφεία του συλλόγου

Πέμπτη 10 Μαρτίου

Προσανατολισμός στο βουνό με τον Νάσο Φλώρο στις 8.30 μμ στα γραφεία του συλλόγου

Τετάρτη 13 Απριλίου

Ορειβατικός Εξοπλισμός με τον Βασίλη Αλεξάνδρου στις 8.30 μμ στα γραφεία του συλλόγου

Τετάρτη 18 Μαΐου

Canyoning στα φαράγγια της Ελλάδας με τον Άρη Ζάχαρη στις 8.30 μμ στα γραφεία του συλλόγου

Ιανουάριος

31/12-3/1
Ζαγοροχώρια
4 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Α-Β
Αρχηγός Τορέγας Β.

10/1
Γνωριμία με το Σείχ Σου
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Α
Αρχηγός ΤΕΟ

17/1
Γνωριμία με τον Χορτιάτη
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Α-Β
Αρχηγοί Κόντρας Π., Τερζίδης Τ.

24/1
Σέλι: Ασούρμασι [κοπή πίτας]
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός ΤΕΟ

31/1
Όλυμπος: Μπαρμπαλάς
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός Τερζίδης Τ.

Φεβρουάριος

7/2
Αγ. Αναστασία
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Α-Β
Αρχηγός Γιακαμόζης Γ.



14/2
Βόρας: Προφ. Ηλίας
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός Αλεξάνδρου Β.

21/2
Φαλακρό: Χιονότρυπα
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί Κόντρας Π., Καράντζος Α.

28/2
Πιέρια: Πέντε Πύργοι
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός Τορέγας Β.

Μάρτιος

6/3

Όλυμπος: Αγ. Αντώνης

1 ημέρα

Βαθμός δυσκολίας Δ

Αρχηγοί Κοβανίδης Γ., Γυμνόπουλος

Εκτ.

11-13/3

Τζουμέρκα

3 ημέρες

Βαθμός δυσκολίας Β

Αρχηγοί Τορέγας Β., Γιακαμόζης Γ.



20/3

Όλυμπος: Κλεφτόβρυση

1 ημέρα

Βαθμός δυσκολίας Γ

Αρχηγοί Σιώτας Δ., Τερζίδης Τ.

25-27/3

Λειβαδίτης

3 ημέρες

Βαθμός δυσκολίας Β

Αρχηγός Κόντρας Π.

Απρίλιος

3/4

Όλυμπος: Παπά Ρέμα-Μεσονήσι

1 ημέρα

Βαθμός δυσκολίας Β-Γ

Αρχηγός Καψούδας Π., Τερζίδης Τ.

10/4

Πιέρια: Καταφύγι-Βελβεντός

1 ημέρα

Βαθμός δυσκολίας Β

Αρχηγός Κόντρας Π.

17/4

Βόρας: Σοκόλ

1 ημέρα

Βαθμός δυσκολίας Γ

Αρχηγός Αλεξάνδρου Β.

24/4

Σέλι: 3-5 Πηγάδια-Καρατάση

1 ημέρα

Βαθμός δυσκολίας Β

Αρχηγός Γιακαμόζης Γ.

29/4-2/5

Μετέωρα

4 ημέρες

Βαθμός δυσκολίας Α-Β

Αρχηγοί Τορέγας Β., Γιακαμόζης Γ.

Μάιος



8/5
Όλυμπος: Ορλιάς (διάσχιση)
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί Τορέγας Β., Τερζίδης Τ.

13-15/5
Πήλιο
2 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί Κεραμιτζής Οδ., Τερζίδης Τ.

22/5
Βασιλίτσα: Αβδέλλα
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός Γιακαμόζης Γ.

29/5
Όλυμπος: Ενιπέας
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί Αλεξάνδρου Β., Τερζίδης Τ.

Ιούνιος

5/6
Στενά Νέστου
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί Κεραμιτζής Οδ., Τερζίδης Τ.

12/6
Όλυμπος: Λιβαδάκι
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί Νικολάου Ρ., Τερζίδης Τ.

18-20/6
Βουλγαρία: Μπόροβets
3 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί Κόντρας Π., Αλεξάνδρου Β.



26/6
Κίσαβος: Καταρ. Καλυψώς
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός Κόντρας Π.

Ιούλιος

3/7

Παγγαίο: Τρίκορφο
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός Γιακαμόζης Γ.

10/7

Όλυμπος: Μεταμόρφωση
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί Τορέγας Β., Μακρίνα

17/7

Πιέρια: Χτένι
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός Γιλέκη Φιλιώ

24/7

Όλυμπος: Πετρόστρουγκα-Ορλιάς
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός Τερζίδης Τ.

30-31/7

Τύμφη
2 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί Νικολάου Ρ., Φλώρος Αθ.

Αύγουστος

12-15/8

Γράμμος
4 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Β/Β+
Αρχηγοί Τορέγας Β., Γιακαμόζης Γ.

21/8

Όλυμπος: Κόψη Μπαρμπαλά
2 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Γ+
Αρχηγοί Σμαγαδός Γρ., Φατούρου Γ.



26-28/8

Πάντα Βρέχει (Μεγάλο)
3 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός Κόντρας Π.

Σεπτέμβριος

Οκτώβριος



2/10
Χαλκιδική
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Α-Β
Αρχηγός Τορέγας Β.

11/9
Βόρας: Μπέλο Γκρότλο
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί Γιακαμόζης Γ., Φατούρου Γ.

9/10
Πίνοβο
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός Κόντρας Π.

18/9
Μπέλες: Νεοχώρι-κορυφή
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί Τορέγας Β., Σαλμανίδου Μ.

16/10
Παγγαίο:Αυγό
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί Σιώτας Δ., Τερζίδης Τ.



23/10
Βουλγάρα
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί Καψούδας Π., Τερζίδης Τ.

24-25/9
Σμόλικας
2 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί Κόντρας Π., Χατζηχρήστος

28-30/10
Βάλια Κάλντα
3 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί Γιακαμόζης Γ., Τερζίδης Τ.

Νοέμβριος



6/11
Πάικο: Γκόλα Τσούκα
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός Φλώρος Αθ.

13/11
Βόρας: Παναγίτσα-Στρατιώτης
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός Αλεξάνδρου Β.

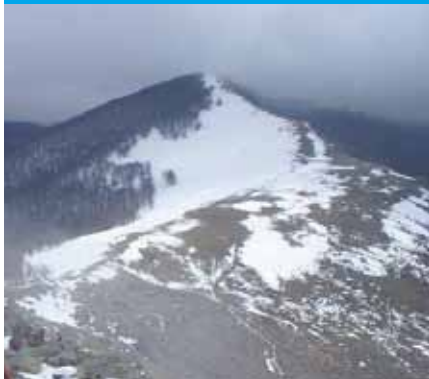
19-20/11
Λιτόχωρο-Σταυρός-Σέλωμα
2 ημέρες
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί Νικολαΐδης Μ., Τερζίδης Τ.

27/11
Άσκιο
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός Γιακαμόζης Γ.

Δεκέμβριος

4/12
Γαλάτιστα-Ομβριανός
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Α-Β
Αρχηγός Γιλέκη Φιλώ

11/12
Τίταρος
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β



18/12
Λίμνη Κατή
1 ημέρα
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός Γιλέκη Φιλώ

25/12
Θα ανακοινωθεί

Υπόμνημα Οδηγίες

Σε κάθε εξόρμηση...

- Οι αναχωρήσεις για ημερήσιες εξορμήσεις γίνονται από τα γραφεία του συλλόγου, ενώ για τις διήμερες από τον χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου.

- Οι δηλώσεις συμμετοχής στις μονοήμερες γίνονται μέχρι την ΠΕΜΠΤΗ το βράδυ. Στις διήμερες μέχρι την ΤΕΤΑΡΤΗ το βράδυ.

- Σε περίπτωση μη συμμετοχής τα χρήματα της προκαταβολής δεν επιστρέφονται.

- Τηλεφωνικές κρατήσεις για αναβάσεις δεν γίνονται.

- Οι αρχηγοί των αναβάσεων μπορούν να μεταβάλουν μερικώς ή ολικώς το πρόγραμμα της ανάβασης.

- Οι αρχηγοί μπορούν κατά την κρίση τους να αποκλείσουν από τη διαδρομή άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της ανάβασης, είτε γιατί δεν είναι κατάλληλα εφοδιασμένα με τον απαραίτητο εξοπλισμό, είτε για κάποιο άλλο βασικό λόγο που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ατομική τους ασφάλεια ή την ασφάλεια ολόκληρης της ομάδας.

- Το κάθε μέλος της ομάδας οφείλει να ακούει τις υποδείξεις και τις οδηγίες του υπεύθυνου αρχηγού και **φέρει την ευθύνη για την ατομική του ακεραιότητα**, αφού γνωρίζει εκ των προτέρων το βαθμό δυσκολίας της δραστηριότητας στην οποία συμμετέχει.

- Οι αναγραφόμενες ώρες πορείας υπολογίζονται κατά προσέγγιση και εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες και την ομοιογένεια της ομάδας.

Ορεινή πεζοπορία

Εφόσον επιθυμούμε να συμμετέχουμε σε πεζοπορίες στο βουνό, θα πρέπει να διατηρούμε το σώμα μας σε σχετικά καλή φυσική κατάσταση και καλή υγεία. Γι' αυτό πρέπει στο ξεκίνημα να δοκιμάζουμε σχετικά μικρές σε χρονική διάρκεια πορείες (1-2 ώρες). Ταυτόχρονα θα πρέπει να προσπαθούμε 2-3 φορές την εβδομάδα να κάνουμε μια στοιχειώδη σωματική άσκηση, ώστε να μπορούμε να συμμετέχουμε σε μεγάλες εκδρομές πεζοπορίας χωρίς να προκαλούνται πόνοι και κόπωση.

Στη διάρκεια της πορείας ο ρυθμός

του βαδίσματος θα πρέπει να είναι τέτοιος, σαν να πρόκειται να περπατήσουμε όλη την ημέρα. Δεν θα πρέπει να οδηγούμε τον εαυτό μας στα όρια του, αγωνιζόμενοι για το ποιος θα φτάσει στην κορυφή γρηγορότερα.

Σκοπός του συλλόγου είναι να γνωρίσει το βουνό, και τη φύση γενικότερα, στους ανθρώπους, ώστε να το αγαπήσουν και να το προστατέψουν.

ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ

A

Εύκολες πεζοπορικές διαδρομές, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και αρχάριοι.

B

Πεζοπορικές διαδρομές με μικρές δυσκολίες, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και αρχάριοι.

Γ

Δύσκολες πεζοπορικές διαδρομές. Απαιτούνται ορειβατικές γνώσεις και εμπειρία.

Δ

Πεζοπορικές διαδρομές πάνω σε χιόνι. Απαιτούνται ορειβατικές γνώσεις και εμπειρία σε χιόνι. Χρήση πιολέ και κραμπόν.

Munti Smolikas: ένας ξενώνας για ορειβάτες -και όχι μόνο!

Στους Πάδες στην Ήπειρο ξεκίνησε τη λειτουργία του ο ξενώνας Munti Smolikas, διαχειριστές του οποίου είναι δύο μέλη του συλλόγου, ο Δημήτρης Παυλίδης και η Σοφία Πανά.

Ο ξενώνας είναι ένα πέτρινο κτίριο του 1901, που χρησιμοποιήθηκε στο παρελθόν και ως σχολείο (αρρεναγωγείο). Βρίσκεται στην κεντρική πλατεία του χωριού, στους νότιους πρόποδες του Σμόλικα, της 2ης σε υψόμετρο κορυφής της Ελλάδας. Στη «γειτονιά» του χωριού περιλαμβάνονται η Δρακόλιμνη του Σμόλικα, ο Αώος ποτα-

μός, η επιβλητική Τύμφη, η Βάλια Κάλντα και η Βάλια Κίρνα.

Ο ξενώνας λειτουργεί όλο τον χρόνο και μπορεί να φιλοξενήσει 15 άτομα στα δωμάτια και αρκετά περισσότερα με σκηνές στον περιβάλλοντα χώρο. Επίσης διαθέτει οργανωμένη κουζίνα και καλό τσίπουρο!

Πληροφορίες

Δημήτρης Παυλίδης 6936155773

Σοφία Πανά 6944310973



Τίτλοι τέλους για την υλοτομία στο Σείχ Σου

«Η αξία του δάσους (Κέδρηνος Λόφος) ιδιαίτερα στους σύγχρονους καιρούς, είναι πολύτιμη, αφού [...] αποτελεί τον πνεύμονα της πόλης, ένα σημείο αναφοράς, και τούτο το ανάγει σε σύμβολο· κάτι σαν το Λευκό Πύργο, την αψίδα του Γαλερίου, τη Ροτόντα»

Από το άρθρο του Αντώνιου Β.Καπετάνιου «ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ- Η δημιουργία του δάσους του Κεδρηνού Λόφου και η σημασία του»

Για τους πεζοπόρους, δρομείς και ποδηλάτες, που αθλούνται στο Σείχ Σου, ο μήνας Νοέμβριος του 2015 επεφύλασσε μια δυσάρεστη έκπληξη. Τεμαχισμένοι κορμοί δέντρων, τοποθετημένοι σε εκτεταμένους σωρούς, βρισκόνταν σε δασικούς δρόμους και μονοπάτια του περιαιστικού δάσους. Κάποιοι μάλιστα από τους χρήστες του δάσους έγιναν αυτόπτες μάρτυρες μεταφοράς κομμένης ξυλείας από τα δύσβατα μονοπάτια προς τους δασικούς δρόμους, με τη βοήθεια υποζυγίων.

Οι πρώτες πληροφορίες από τους εργαζόμενους στην υλοτομία, ότι την εποπτεία του έργου έχει το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης, επιβεβαιώθηκαν από τηλεφωνικές επαφές, που είχαν εκπρόσωποι του ΕΟΣ Θεσ/νίκης και της Επιτροπής Προστασίας του Σείχ Σου, με τις υπηρεσίες του Δασαρχείου. Για την νομιμότητα του έργου, ακολούθησε κατάθεση σειράς αιτήσεων της Επιτροπής Προστασίας του Σείχ Σου, προς το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης, με θέμα την παροχή πληροφοριών, σχετικά με την τήρηση των διατάξεων του π.δ. 19-11-1928, που προβλέπουν

- τη σύνταξη πρωτόκολλου εγκατάστασης υλοτόμου
- την οριοθέτηση της περιοχής υλοτόμησης
- τον καθορισμό του είδους της υλοτομίας (εξυγιαντική, καλλιεργητική κλπ.)
- την ποσότητα των δέντρων που θα υλοτομηθούν και το είδος τους
- την προσήμανση – σφράγιση από τη δασική υπηρεσία των δέντρων που θα υλοτομηθούν (γίνεται με ειδική δασική σφύρα, που φέρει το γράμμα Υ σε κύκλο, με την αποτύπωση να γίνεται στον σομφό του δέντρου κάτω από τον φλοιό)
- την άδεια για απομάκρυνση της ξυλείας από το δάσος
- τη διάρκεια υλοτόμησης

Για τις παραπάνω αιτήσεις εκδόθηκαν τα από 21/12/2015 και 4/1/2016 έγγραφα του Δασαρχείου, που μας πληροφορούσαν ότι:
-συντάχθηκε πρωτόκολλο εγκατάστασης υλοτόμου στις 3/11/2015
-η υλοτομία θα διεξαγόταν σε όλη την έκταση



- του δάσους που δεν κήκε το 1997
- σε ξηρά και άρρωστα, από φλοιοφάγα έντομα, δένδρα τραχείας
- η ποσότητα των δέντρων προς υλοτόμηση θα ήταν ενδεικτικά 2000 χκμ +50%
- η υλοτόμηση θα περιοριζόταν αποκλειστικά στα προσημασμένα δέντρα
- η διάρκεια της υλοτόμησης θα ήταν μέχρι ένα έτος, από 3/11/2015 έως 3/11/2016
- η υλοτόμηση περατώθηκε την 18-12-2015, δηλαδή πριν από τη συμφωνημένη λήξη, με τη σύνταξη πρωτοκόλλου τελικής επιθεώρησης υλοτομίας
- η ποσότητα δέντρων που υλοτομήθηκαν ήταν 888,74 χκμ, σύμφωνα με το πρωτόκολλο τελικής επιθεώρησης υλοτομίας
- από 18-12-2015 λύθηκε αυτοδικαίως η σύμβαση με τον υλοτόμο

Κατά συνέπεια, κάθε υλοτόμηση στο Σέιχ Σου, μετά την 18-12-2015, είναι παράνομη και διώκεται ποινικά.

Το Σέιχ Σου έχει κηρυχθεί αναδασωτέο σε

όλη του την έκταση με απόφαση του 1938, που έχει επαναληφθεί το 1973 και το 1990, με συνέπεια να διαθέτει ισχυρή νομική προστασία. Λόγω του αναδασωτέου του χαρακτήρα, κάθε υλοτόμηση υποχρεωτικά είναι εξυγιαντική, γίνεται δηλαδή με σκοπό την προστασία του δάσους από μεταδοτικές ασθένειες και όχι την αποκόμιση ξυλείας ή καυσόξυλων.

Για τη νομιμότητα κάθε υλοτόμησης στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της χώρας, πρέπει να τηρούνται από τις δασικές αρχές όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, και ιδιαίτερα η προσημασση-σφράγιση των υπό υλοτόμηση δέντρων, από δασικούς υπαλλήλους, με ειδική δασική σφύρα, που φέρει το γράμμα Υ σε κύκλο, με την αποτύπωση να γίνεται στον σομφό του δέντρου κάτω από τον φλοιό, κοντά στο ριζικό σύστημα, έτσι ώστε να αποτρέπονται τυχόν υπερβάσεις και καταχρηστικές ενέργειες εκ μέρους των εκάστοτε υλοτόμων, που λαμβάνουν άδειες υλοτόμησης από τις διευθύνσεις δασών.

*Σωματείο με την επωνυμία
«Επιτροπή Προστασίας Σέιχ Σου»*

Περατώθηκε η υλοτομία πριν τη συμβατική της λήξη - Παρεμβάσεις του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης και της Επιτροπής Προστασίας Σέιχ Σου

κατασκευάζουμε
με αξιοπιστία,
συνέπεια
και οικονομία



PROJECT
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ

ΕΡΜΟΥ 4, 54625 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ: 2310 520523 | FAX: 2310 520567 | e-mail: info@project-kat.gr

Επισκευθείτε την ιστοσελίδα μας: www.project-kat.gr

Κάτω Όλυμπος Το περιβόλι των θεών

Μια ιδιαίτερος σημαντική περιοχή για τους ορειβάτες στην Ελλάδα, είναι η περιοχή που καλύπτουν οι νομοί Πιερίας και Λάρισας. Στα όριά τους περιλαμβάνονται σημαντικά βουνά, όπως τα Πιέρια, ο Όλυμπος, ο Κάτω Όλυμπος και η Όσσα. Τα βουνά αυτά είναι σημαντικά, διότι έχουν αρκετά κοινά χαρακτηριστικά που δεν τα συναντάμε π.χ. στα βουνά της Πίνδου. Για παράδειγμα, ένα από αυτά είναι το γεγονός ότι ανατολικά τους επηρεάζονται από θαλάσσιους ανέμους του Αιγαίου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχουν αρκετές διαφοροποιήσεις στο κλίμα από τη μία πλευρά του βουνού στην άλλη. Το κλίμα είναι ένας από εκείνους τους παράγοντες που επηρεάζουν την σύνθεση της βλάστησης. Η βλάστηση σε αυτά τα βουνά είναι ιδιαίτερη, καθώς συναντάμε πολλά ενδημικά είδη της Ελλάδας (κυρίως στον Όλυμπο, εξαιτίας και του υψομέτρου).

Ένα πολύ ενδιαφέρον βουνό τόσο από ορειβατικής απόψεως όσο και από πλευράς τύπων οικοτόπων που συναντάμε είναι ο Κάτω Όλυμπος, ο οποίος χωρίζεται από τον Όλυμπο με το ποτάμι της Ζηλιάννας και από την Όσσα με την κοιλάδα του Πηνειού.

Ορεινό λιβάδι που βοσκείται από αγελάδες, περιτριγυρισμένο από δάσος Ελάτης.



Πανέμορφο, προσιτό, καταπράσινο, αθέατο, γαλήνιο είναι μερικές από τις λέξεις με τις οποίες μπορεί κάποιος να περιγράψει αυτό το βουνό. Θα σταθώ στον χαρακτηρισμό «αθέατο», διότι από την εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Αθήνας δεν είναι εμφανής η ομορφιά του βουνού, σε αντίθεση με τον Όλυμπο και την Όσσα που ξεχωρίζουν. Ίσως να φταίει το ότι δεν είναι ένα ιδιαίτερος ψηλό βουνό, καθώς το μέγιστο υψόμετρο είναι στα 1.587 μέτρα και καλύπτεται από τα γειτονικά βουνά. Πάντως πρόκειται για ένα βουνό με καταπράσινες και πυκνές πλαγιές με αρκετά νερά και πολύχρωμες κοιλάδες.

Το επισκεφτήκαμε το καλοκαίρι για 10 ημέρες, για να καταγράψουμε και να επικαιροποιήσουμε τους τύπους οικοτόπων του δικτύου NATURA 2000 που βρίσκονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Η πρόσβαση μπορεί να γίνει είτε μέσω του δρόμου που ενώνει τα χωρία Π. Παντελεήμων-Καλλιπεύκη, είτε μέσω της παλιάς Ραψάνης, η οποία βρίσκεται μερικά χιλιόμετρα πάνω από τη γνωστή Ραψάνη. Από νότια τώρα, αν και ο δρόμος έχει πολλές στροφές, η πρόσβαση μπορεί να γίνει από τους Γόννους μέσω του επαρχιακού δικτύου μέχρι την Καλλιπεύκη.

Φτάνοντας στην Καλλιπεύκη συναντάς ένα αρκετά εντυπωσιακό θέαμα, καθώς αντικρίζεις ένα οροπέδιο με χωράφια, το οποίο αποτελεί τμήμα της παλιάς λίμνης Ασκουρίδας, μιας από τις ψηλότερες φυσικές λίμνες της Ελλάδας σε υψόμετρο 1.000 μέτρων. Η έκτασή της ήταν περίπου 5.500 στρέμματα και χαρακτηριζόταν από πλούσια παρόχθια βλάστηση. Σήμερα υπάρχουν πολλές σκέψεις και διαφορές μελέτες για την επανασύσταση της λίμνης (αν και το χωριό είναι αρκετά διχασμένο) και για μερική αποκατάσταση του υδροβιότοπου, με σκοπό τη βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής. Εκτός από αυτήν, υπάρχει η λίμνη Κατή, η οποία απέχει περίπου 3-4 ώρες περπάτημα από την Καλλιπεύκη (την ίδια ώρα κάνει αν πάρεις το μονοπάτι από τον Π. Παντελεήμονα), αν και πολλά μονοπάτια οδηγούν σε αυτήν σε διάφορα σημεία τους δάσους με σήμανση. Πρόκειται για τεχνητή λίμνη,

που περικλείεται από μοναδικές πυκνές συστάδες της υβριδογενούς Ελάτης (*Abies borissii-regis*, οι οποίες δίνουν την αίσθηση ενός παραμυθένιου τοπίου.

Το πανέμορφο τοπίο του βουνού οφείλεται κυρίως στην πυκνή βλάστηση. Οι τύποι οικοτόπων που συναντάμε στον Κάτω Όλυμπο είναι στο σύνολο 12. Μεγάλη παρουσία έχουν τα μεσογειακά πευκοδάση με Μαύρη Πεύκη (από όπου πήρε και το πρόσφατο όνομα η Καλλιπεύκη), όπως επίσης και τα δάση υβριδογενούς Ελάτης. Αρκετά εντυπωσιακά είναι και τα δάση Καστανιάς, που συναντάμε κυρίως από την ανατολική πλευρά (Π. Παντελεήμων). Επίσης σημαντική έκταση καλύπτουν τα δάση οξιάς, που βρίσκονται διάσπαρτα, αλλά κυρίως στο κέντρο του βουνού, και διαχωρίζονται σε δύο τύπους (οξύφιλα και αβεστόφιλα) με βάση το γεωλογικό υπόστρωμα (ασβεστόλιθος ή μαρμαριγιακός σχιστόλιθος) και τη σύνθεση της πώδους βλάστησης. Από τη μεριά της παλιάς Ραψάνης συναντάμε γραμμικούς τύπους οικοτόπων, ρέματα με πλατάνια όχι πολύ εντυπωσιακά αλλά αρκετά σημαντικά για υδρολογία της περιοχής καθώς και δάση αριάς και δάση με μίξη της ευθυφλοιάς δρυός με την άμιση δρυ. Από τη νότια πλευρά του βουνού συναντάμε τους θαμνώνες αείφυλλων πλατύφυλλων, με κυριαρχία του πουρναριού, και ενδημικοί ορο-μεσογειακοί ερεικώνες. Σε όλη την έκταση του βουνού υπάρχουν αρκετά ξέφωτα, τα οποία φιλοξενούν εκτάσεις με φτεριάδες που ξεπερνούν σε πολλές περιπτώσεις τα 2,5 μέτρα ύψος. Τέλος, πάνω από την λίμνη Κατή, σε ένα μονοπάτι χωρίς σήμανση, περίπου 45 λεπτά ανάβαση προς την κορυφή, μπορεί κανείς να συναντήσει στην κορυφογραμμή τις εκπληκτικές μοναδικές εκτάσεις από πυξάρι και να απολαύσει την υπέροχη θέα του Αιγαίου, του Ολύμπου και της Όσσας μαζί.

Η ποικιλομορφία του Κάτω Ολύμπου (εκτεταμένα πυκνά δάση, θαμνώνες, βοσκότοποι, βραχώδεις εξάρσεις, γεωργικές καλλιέργειες, κοιλάδες, λίμνες) συμβάλλει στην ποικιλότητα των ειδών, φιλοξενώντας μεγάλους αριθμούς από αυτά, ενώ αρκετά είναι σπάνια ή και απειλούμενα. Η χλωρίδα της ευρύτερης περιοχής του Κάτω Ολύμπου περιλαμβάνει περίπου 1.000 είδη, από τα οποία τα 155 είναι τα πιο σημαντικά. Μεταξύ αυτών 23 ενδημικά ελληνικά είδη, 91 βαλκανικά ενδημικά ενώ 41 είδη είναι ευρύτερης γεωγραφικής εξάπλωσης στην ανατολική ή και δυτική Μεσόγειο.

Το βουνό είναι αρκετά ασφαλές, καθώς εκατοντάδες ζώα (κυρίως αγελάδες ελευθέρως βοσκής) βοσκούν σε αυτό και σε συντροφιά στην διάρκεια της πορείας σου. Από εκεί και πέρα υπάρχουν λύκοι, ζαρκάδια και αγριογούρουνα και πιθανόν (δεν έχει παρατηρηθεί) να έχει ξαναεγκατασταθεί και αρκούδα, καθώς ο πληθυσμός της πανελλαδικά εμφανίζει ραγδαία αύξηση τα τελευταία χρόνια και αναζητά νέα τοποθεσίες.

Τέλος η περιοχή προσφέρεται αναμφισβήτητα για ατελείωτη πεζοπορία, καθώς και για ποδήλατο βουνού και άλλες δραστηριότητες.

Χρήστος Δαμιανίδης
Δασολόγος-Περιβαλλοντολόγος

Το πανέμορφο τοπίο του βουνού οφείλεται κυρίως στην πυκνή βλάστηση

Πυκνό δάσος Μαύρης Πεύκης με αναγέννηση Ελάτης στον υπόροφο.



Ξενάγηση στο βασίλειο των μανιταριών

Δεν καταναλώνουμε κανένα μανιτάρι αν δεν είμαστε σίγουροι 100% ότι τρώγεται. Το λάθος στην ταυτοποίηση απλά σκοτώνει!

Τα μανιτάρια και γενικότερα οι μύκητες (fungi) είναι μια μεγάλη ομάδα οργανισμών, η δεύτερη σε αριθμό ειδών μετά τα έντομα στο πλανήτη μας. Τα είδη που έχουν καταγραφεί υπολογίζονται σε 70.000 – 100.000, ενώ ο συνολικός αριθμός τους στη Γη εκτιμάται σε πάνω από 1,5 εκατομμύριο είδη. Το www.indexfungorum.org έχει πάνω από 500.000 καταγραφές σήμερα. Οι μύκητες αποτελούν ένα από τα πέντε παγκοσμίως αποδεκτά από τους επιστήμονες βασίλεια: Μονήρη, Πρώτιστα, Μύκητες, Φυτά, Ζώα (Whittaker 1969).

Σήμερα είναι γνωστά περίπου 50.000 είδη μακρομυκήτων, μυκήτων δηλαδή, που σε κάποια φάση της ζωής τους δίνουν καρποσώματα (μανιτάρια) ορατά στο ανθρώπινο μάτι. Περίπου 2.000 από αυτά είναι εδώδιμα και 20 – 30 είδη καλλιεργούνται εμπορικά για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

Βιολογία

Οι μύκητες είναι ετερότροφοι οργανισμοί, μιας και δε μπορούν να συνθέσουν οργανικές ενώσεις, λόγω απουσίας χλωροφύλλης. Παίρνουν τις ουσίες που χρειάζονται από ζωντανούς ή νεκρούς οργανισμούς. Είναι ευκαρυωτικοί και τα κύτταρά τους περιβάλλονται από κυτταρικό τοίχωμα, με κύριο συστατικό τη χιτίνη, πολυσακχαρίτη που συναντάται σε αρθρώποδα και στα κε-

λύφη των καρκινοειδών (καβούρια, γαρίδες κλπ.) Το συστατικό αυτό τα κάνει και σχετικά δύσπεπτα για τους ανθρώπους.

Μανιτάρι συνήθως αποκαλούμε το καρποσωμα, το ορατό δηλαδή τμήμα του μύκητα, αυτού του γνωστού καπέλου με το ποδαράκι που βλέπουμε όλοι στις βόλτες μας στα βουνά.

Υπόστρωμα είναι η επιφάνεια (χώμα, γρασίδι, κορμοί δέντρων) όπου βρίσκεται το σώμα του μύκητα, το μυκήλιο, που αποτελείται από υφές (ρίζες) τις οποίες παράγουν τα μανιτάρια και συνήθως δεν είναι ορατές. Τα μυκήλια μπορούν να ζήσουν πολλά χρόνια, σε ιδανικές συνθήκες αιώνια! Έχει βρεθεί μύκητας (*Armillaria ostoyae* 1998)μεγέθους 965 εκτάρων και εκτιμώμενης ηλικίας 2.400 ως 8.650 ετών!

Σε αντίθεση με τα μυκήλια τα καρποσώματα ζουν μόνο λίγες μέρες ή και ώρες. Εξάιρεση αποτελούν κάποια ξυλώδη μανιτάρια που ζουν αρκετά χρόνια και φύονται κυρίως σε κορμούς δένδρων.

Οι μύκητες που σχηματίζουν μανιτάρια χωρίζονται σε τρία φύλα: Βασιδιομύκητες, Ασκομύκητες και Ζυγομύκητες.

Ανάλογα με τον τρόπο που ζουν οι μύκητες στο περιβάλλον χωρίζονται σε α. μυκορριζικά, αυτά που ανταλλάσσουν θρεπτικά στοιχεία με άλλα φυτά μέσω των ριζών τους, συνήθως παίρ-

Από αριστερά:
Mycena Chlorophos,
Marasmius
Haematocephalus,
Amethyst Deceiver.



νουν υδατάνθρακες και δίνουν αζωτούχα στοιχεία και νερό όπως και αντοχή από προσβολές άλλων παρασιτικών μυκήτων β. σαπροφυτικά, αυτά που παίρνουν τροφή από νεκρή οργανική ύλη διασπώντας τη με τα κατάλληλα ένζυμα, παίζοντας έναν πάρα πολύ σημαντικό ρόλο στο οικοσύστημα γ. παρασιτικά, που τρέφονται από ζωντανά ή ετοιμοθάνατα δέντρα και φυτά. Γενικά οι μύκητες, μαζί με τα ετερότροφα βακτήρια, αποτελούν τους κύριους αποσυνθετικούς παράγοντες της βιόσφαιρας. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να ξεριζώνουμε, να πατάμε και γενικά να καταστρέφουμε κανένα είδος μανιταριού, ακόμα και των επικίνδυνων και τοξικών για τον άνθρωπο ειδών, γιατί η σπουδαιότητά τους στο περιβάλλον είναι ανεκτίμητη.

Καρποφορία

Τα μανιτάρια χρειάζονται γενικά υψηλά ποσοστά υγρασίας σε υπόστρωμα και ατμόσφαιρα και σχετικά μέτριες προς υψηλές θερμοκρασίες περιβάλλοντος, οι οποίες όμως δεν θα πρέπει να έχουν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ μέρας και νύχτας. Τέτοιες συνθήκες στην ηπειρωτική Ελλάδα παρουσιάζονται κυρίως το φθινόπωρο, την άνοιξη και το καλοκαίρι. Τα βροχερά καλοκαίρια προσφέρουν ιδανικές συνθήκες για μια καλή φθινοπωρινή καρποφορία.

Ταυτοποίηση

Σε δύο τρεις σελίδες δεν μπορούν να ειπωθούν πολλά για την ταυτοποίηση και τον διαχωρισμό των φαγώσιμων από τα τοξικά και δηλητηριώδη μανιτάρια. Από την προσωπική μου εμπειρία, ο μόνος κανόνας ο οποίος υπάρχει –τον οποίο έμαθα κοντά σε δάσκαλους, μανιταρόφιλους– είναι ότι δεν καταναλώνουμε κανένα μανιτάρι αν δεν

είμαστε σίγουροι 100% ότι τρώγεται. Η παραμικρή αμφιβολία είναι λόγος απόρριψής του. Επίσης μεγάλη προσοχή σε διάφορους «ειδικούς», που χρησιμοποιούν διάφορες λαϊκές δοξασίες για να ξεχωρίσουν τα φαγώσιμα από τα δηλητηριώδη. Το λάθος στην ταυτοποίηση απλά σκοτώνει!

Όταν στις πρώτες μου εξορμήσεις με τον σύλλογό μας ΕΟΣ Θεσ/νίκης είδα μανιτάρια, άρχισα να ψάχνω στοιχεία, όπως και γενικά πληροφορίες για τα μανιτάρια. Αγόρασα βιβλία από τα οποία «έκλεψα» αυτά που είναι γραμμένα σε αυτό το κείμενο, βρήκα τους Μανιταρόφιλους Θεσσαλονίκης, στους οποίους χρωστώ το 99% της γνώσης στην ταυτοποίηση, πήγα σε πανελλήνιες συγκεντρώσεις μανιταρόφιλων (Γρεβενά, Λίμνη Πλαστήρα) αλλά και σε τοπικές συναντήσεις σε Θεσσαλονίκη, Χαλκιδική, Πιερία.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ, λοιπόν, στον Γιώργο Κωνσταντινίδη, του οποίου το βιβλίο «Μανιτάρια, φωτογραφικός οδηγός μανιταροσυλλέκτη» είναι ό,τι καλύτερο υπάρχει κατά την άποψή μου για τα μανιτάρια στην Ελλάδα και από το οποίο πήρα τα περισσότερα στοιχεία για το κείμενο που διαβάσατε. Επίσης ευχαριστώ τους Μανιταρόφιλους Θεσσαλονίκης, και ειδικότερα τους Δημήτρη Βολοβότση, Δημήτρη Τσακίρη και Δάνο Παρασίδη, οι οποίοι μοιράστηκαν μαζί μου τις τεράστιες γνώσεις τους, βοηθώντας με να τα μάθω και κυρίως να γευτώ τις απίστευτες γεύσεις τους.

Περισσότερα για τα μανιτάρια θα πούμε από κοντά στις εξορμήσεις μας στα βουνά, αλλά και σε μια πιο εκτεταμένη παρουσίαση, που ελπίζω να γίνει τον ερχόμενο Σεπτέμβριο, ταυτόχρονα με μια εξόρμηση στη Χαλκιδική για μάζεμα μανιταριών.

Βασίλης Τορέγας



Rhodotus palmatus.



ΣΠΑΝΙΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ

Κέντρο Παραγωγής Σπάνιων Μανιταριών

Τσακίρης Δημήτριος

www.spaniamanitaria.gr



NOU
VEAU

depuis
1948

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 67
& ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ



Τερκενλής®

www.terkenlis.gr